

Številka: U-I-292/18-22

Datum: 27. 5. 2019

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNICE DR. ETELKE
KORPIČ – HORVAT K SKLEPU ŠT. U-I-292/18 Z DNE 9. 5. 2019,
KI SE MU PRIDRUŽUJETA SODNIKA DDr. KLEMEN JAKLIČ IN
MARKO ŠORLI**

1. Ustavno sodišče je v obravnavani zadevi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti dela drugega odstavka 77. člena Sodnega reda (Uradni list RS, št. 87/16), ki določa sedežni red obdolženca v času glavne obravnave, zavrglo, ker je presodilo, da ni podan pravni interes.

2. Menim, da je sedežni red obdolženca v času glavne obravnave pomemben za obdolženca predvsem zaradi ohranjanja njegovega dostojanstva in pravice do učinkovitosti obrambe, kar sta pomembni človekovi pravici. Sodnik na podlagi pooblastila v Sodnem redu s svojo odločitvijo lahko neposredno posega v pravni položaj obdolženca. Sklep, da bo obdolženec sedel na "zatožni klopi" na sredini sodne dvorane, sodnik izreče ustno. Menim, da taka odločitev sodnika učinkuje neposredno, saj obdolženec ne more sedeti zraven zagovornika in uporabljati mize ves čas trajanja glavne obravnave; odločitev pa se lahko izpodbija šele zoper izdano sodbo. Torej, sodišču ni treba izdati pisnega sklepa o sedežnem redu in pritožba je možna šele po izdaji sodbe.

3. Ustavno sodišče se je v zadevi št. U-I-317/05 z dne 4. 12. 2008 že opredelilo, da določba Sodnega reda, "ki ureja, kateri stranki v postopku je med glavno obravnavo v razpravni dvorani odmerjeno mesto na levi strani in kateri stranki na desni strani sodnika, ne ureja položaja stranke v postopku in tako tudi ne položaja obdolženca v kazenskem postopku. Takšna določba ne posega neposredno v pravice ali v pravni položaj pobudnika, zato za oceno njene ustavnosti oziroma zakonitosti ne izkazuje pravnega interesa." Ustavno sodišče je menilo, da gre le za "hišno pravilo," ne pa za določbo, ki ureja položaj oziroma pravice strank v postopku. Vendar pa je ta presoja Ustavnega sodišča temeljila na prejšnji določbi drugega odstavka 77. člena Sodnega reda (Uradni list RS, št. 17/95, 35/98, 91/98, 22/2000, 113/2000, 62/01, 88/01, 102/01, 22/02, 15/03, 75/04, 138/04, 74/05, 5/07, 82/07, 16/08, 93/08, 110/08, 117/08, 22/10, 48/11, 15/15), ki pa ni vsebovala pristavka "razen če sodnik v posamezni zadevi ne določi drugače."

4. Menim, da navedeno pooblastilo sodniku, ki mu ga daje veljavni Sodni red, ki je

podzakonski akt, ne pomeni več "hišno pravilo," temveč gre za odločitev o človekovi pravici, ki sodi v zakonsko pristojnost. Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14 in 66/17 – v nadaljevanju ZKP) pa v 303. členu dovoljuje pritožbo le zoper sklep o kazni; zoper druge odločbe, ki se nanašajo na vzdrževanje reda in vodstvo glavne obravnave, pa ni posebne pritožbe. Ker gre, po mojem mnenju, za poseg v človekovo pravico do dostojanstva in pravico do učinkovite obrambe ter tudi v druge človekove pravice, je odločitev sodnika ključna, saj neposredno vpliva na pravni položaj obdolženca. Pobudnik na to posebej opozarja, ko navaja, da mu ni bil zagotovljen enakopraven položaj v primerjavi z državnim tožilcem, ki je nasprotna stranka v postopku. Enak pravni položaj obdolžencu določa 22. člen Ustave, po katerem mu je zagotovljeno enako varstvo pravic in s tem pošten sodni postopek. Gre tudi za kršitev pravice spoštovanja domneve nedolžnosti, ki je varovana v 27. členu Ustave, in kršitev pravnih jamstev v kazenskem postopku (29. člen Ustave).¹ Upoštevati je treba tudi, da psihološki učinki sedežnega reda v sodni dvorani prejudicirajo odločitve sodišča.

5. Glede na navedeno menim, da pooblastilo sodniku, ki mu ga daje Sodni red, da odloča na podlagi proste presoje, kje naj sedi obdolženi, sega na raven pravice, katere način uresničevanja se po drugem odstavku 15. člena Ustave lahko ureja le z zakonom, in ker se odločitev sodnika ne more izpodbijati s pravnim sredstvom, učinkuje neposredno. Sodnikova odločitev o sedežnem redu ureja tudi pravni položaj obdolženca v postopku ter posega v obdolženčeve pravice in pravne interese (24. člen Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – ZUstS). Zato menim, da pobudnik izkazuje pravni interes in bi sodišče moralo zadevo meritorno obravnavati.

dr. Etelka Korpič – Horvat
Sodnica

DDr Klemen Jaklič
Sodnik

Marko Šorli
Sodnik

¹ Glej sklep Ustavnega sodišča št. U-I-317/05.